

Projekteringsråd olje- och dieselcisterner

Lagstiftning / förordningar och regler.

Bia HÄRDPLAST AB har här nedan gjort en tolkning av gällande lagstiftning kring olje- och dieselcisterner. De lagar och förordningar som studerats är främst Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2000:4) om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1997:9) om öppna cisterner och rörledningar mm. för brandfarliga vätskor.

Naturvårdsverkets krav utgör minimikrav och en tillsynsmyndighet kan ställa hårdare krav, än de i föreskrifterna. Exempelvis om lokaliseringen är så känslig att ett utsläpp av oljeprodukter kan innebära allvarliga miljökonsekvenser.

Andra fall kan vara när tillsynsmyndigheten kommit fram till att ett företag brister i sin interna kontroll och att passiva skydd (såsom invallningar) behövs som komplement.

Cistern / cisternrum

Med cistern menas en uppställd eller nedgrävd behållare för brandfarlig vätska med tillbehör såsom armaturer, påfyllnings- och avluftnings- anordningar samt överfyllnadsskydd.

Ett cisternrum är ett rum som endast är avsett för förvaring av brandfarliga vätskor.

Hantering

Föreskrifterna om hantering av brandfarliga vätskor gäller alla som hanterar brandfarliga vätskor oavsett om det är yrkesmässig hantering eller inte. På förvaringsplatsen ska cisterner och lösa behållare med tillhörande rörledningar, slangledningar och ventiler vara placerade så att obehöriga inte kommer åt anordningarna eller varorna.

Påfyllnad

Tankning ska ske på hårdgjord yta och under uppsikt av föraren. Godkänt överfyllnadsskydd ska finnas vid påfyllning. Droppskydd, spilltråg eller annan lämplig anordning ska finnas vid tankning. Absorptionsmedel, till exempel sågspån, bör finnas till hands vid ofrivilligt spill.

Kontroll

Allmänna regler som gäller för förvaring av 1-10 m³ spillolja i mark, eldnings- och dieselbrännolja i mark samt spillolja , eldnings- och dieselbrännolja ovan mark är :

- K-cistern, korrosionsskyddad öppen cistern, ska kontrolleras vart 12:e år
Ovanjordcisterner skall första kontrollen vara gjord senast 1 juli 2004.
Markförlagda cisterner skall vara kontrollerade redan tidigare.
Kontrollrapport skall insändas till tillsynsmyndigheten.
- S-cistern, cistern som saknar korrosionsskydd eller har mindre god korrosionsbeständighet, kontrolleras vart 6:e år.
Ovanjordcisterner skall första kontrollen vara gjord senast 1 juli 2004.
Markförlagda cisterner skall vara kontrollerade redan tidigare.
Kontrollrapport skall insändas till tillsynsmyndigheten.
- Informationskrav om nya cisterner till tillsynsmyndigheten föreligger.

Cisterner större än 10 m³ kräver tillstånd. Sprängämnesinspektionen reglerar kraven för återkommande kontroll av dessa cisterner.

Även flyttbara cisterner skall besiktigas regelbundet. Kontroll av cisterner skall utföras av företag ackrediterat av SWEDAC, styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, som är statlig myndighet och svenskt ackrediteringsorgan

Vattenskyddsområde

Inom vattenskyddsområde gäller särskilda bestämmelser. Med vattenskyddat område menas dels mark- eller vattenområde som med stöd av 7:21 miljöbalken fastställts som skydd för en grund- eller ytvattentillgång och dels områden för vilka kommunala föreskrifter har meddelats med stöd av Förordningen (FMH 1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Följande regler gäller:

- Informationskrav och krav på återkommande kontroll för oljecisterner i mark samt uppställda på mark och för hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor.
- Cistern med en sammanlagd lagrad volym som är större än 250 liter ska ha sekundärt skydd som rymmer minst hälften av lagrad vätskevolym.
Sekundärt skydd är en anordning som säkerställer att vätska kan uppfångas från en läckande cistern till exempel invallning eller dubbelmantlad cistern
Invallningen skall minst rymma största behållarens volym om många behållare avses.
- Återkommande kontroll för cisterner ovan jord som är större än 1 m³.
- Cisterner installerade före den 6 juni 1990, och utan sekundärt skydd, skall kontrolleras vart 3:e år vid avsaknad av korrosionsskydd annars vart 6:e år.

Placering

För att göra en anordning lätt åtkomlig för kontroll utvändigt bör avståndet till kringliggande fasta objekt vara minst 0,4 m och cisternen bör placeras på ett jämnt bärande underlag.

Cisterner skall stå i avloppslöst utrymme och får varken ledas till dagvatten eller spillvatten eller till egen avloppsanläggning.

Cisternen bör vara placerad så att den skyddas mot skada av till exempel trafik.

För cistern uppställd inomhus anses det tillräckligt om cisternen är upplyft minst 0,1 meter över golv och övriga cisternytor befinner sig minst 0,2 meter från angränsande byggnadsdelar.

I anslutning till manhålsöppningen bör det fria utrymmet vara minst 0,6 meter.

Skötsel

På varje anläggning med cisterner bör finnas en handbok för återkommande kontroller. I handboken skall det gå att läsa att de cisterner som finns på anläggningen uppfyller de krav som finns i lagtext.

När cistern tagits ur bruk eller avlägsnats måste tillhörande rörledningar avlägsnas för att man av misstag inte skall fylla cisternen. Cistern som ligger kvar i mark efter att den tagits ur bruk och rengjorts bör återfyllas med sand.

Cisterner innehållande olja/diesel får inte flyttas.

Intyg på rengjord cistern och eventuell sandfyllnad skall inges till tillsynsmyndigheten.

Definitioner och förkortningar

Brandfarlig vätska	Brandfarlig vätska enligt 6§ förordningen om brandfarliga och explosiva varor samt Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1998:3) om klassificering av brandfarliga gaser och vätskor.
K-cistern	Cistern med god korrosionsbeständighet. Anm. Cistern kan vara utförd av termoplast, glasfiberarmerad härdplast eller plastbelagt stål.
S-cistern	Cistern med mindre god korrosionsbeständighet. Anm. Cistern kan vara utförd av stål eller stållegeringar.
Sekundärt skydd	Anordning som säkerställer att vätska kan uppfångas från en läckande cistern. Anm. Dubbelmantlad cistern anses som cistern med sekundärt skydd. En invallning är en annan typ av sekundärt skydd.
Spillolja	Termen spillolja i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS (2000:4) har samma betydelse som i 2 § förordningen (1993:1268 9 om spillolja , senast ändrad genom SFS 1998:951.
Tillsynsmyndighet	Tillsynsmyndighet är den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, utom inom Försvarmakten, FMV och FRA där Generalläkaren utövar tillsynen.
Öppen cistern	Behållare med tillhörande utrustning för vätska där trycket ovanför vätskan inte kan överstiga atmosfärstrycket med mer än 0,03 bar (3 kPa) eller understiga det med mer än 0,0065 bar (0,65 kPa).
Öppen cistern i mark	Öppen cistern förlagd i mark så att dess mantelyta inte är inspekterbar utifrån.
Öppen cistern ovan mark	Öppen cistern förlagd så att hela dess mantelyta är lätt inspekterbar utifrån. Anm. Även isolerad cistern anses vara lätt inspekterbar
Överflytnadsskydd	system som automatiskt avbryter fyllningen av en vätskebehållare vid förinställd nivå.